

MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA

Országos Szakmai Tanulmányi Verseny

Területi előválogató

KOMPLEX ÍRÁSBELI FELADATSOR

Szakma:

5 0716 19 01 Alternatív járműhajtási technikus

KKK rendelet száma:

2019. évi LXXX. törvény 11. § (2) bekezdése szerint

Komplex írásbeli feladat:

Alternatív járműhajtási technikus szakmai alapismeretek

Elérhető pontszám: 200 pont

Az írásbeli verseny időtartama: 180 perc

2022.

Javító neve	
Aláírása	

Elért pontszám	

Fontos tudnivalók

Kedves Versenyző!

Az írásbeli feladatsorban a feladatok között néhány esetben kapcsolat lehet! Javasoljuk, hogy először olvassa végig a feladatokat, a megoldást az Ön számára egyszerűbb kérdések megválaszolásával kezdje.

A feladatok megoldásánál ügyeljen a következők betartására:

1. A feladatok megoldásához az íróeszközön és nem programozható számológépen kívül semmilyen más segédeszközt (pl. tankönyv, feladatgyűjtemény stb.) nem használhat!
2. A számítások elvégzésénél ügyeljen a következőkre:
  - a) Számológépet használhat, de minden mellékszámításnál ki kell jelölnie a következőket:
    - a számított adat vagy mutató megnevezését,
    - a számítás módját (a matematikai művelet a rendelkezésre álló adatokkal felírva),
    - a kapott eredményt mértékegységével együtt.
  - b) Amennyiben ezeket a kijelöléseket nem végzi el, a feladat még akkor sem fogadható el teljes mértékben, ha a megoldás egyébként helyes!
  - c) Kerekítési pontosság: az adott feladatoknál található. Általánosságban részeredményeknél legalább négy tizedes jegy, végeredmény esetén két tizedes jegy, a kerekítés szabályai alapján.
  - d) A számításokhoz szükséges kiegészítő adatokat a feladatoknál megtalálja, ezekkel dolgozzon!
3. Ceruzával írt dolgozat nem fogadható el (kivétel a szerkesztett rajzos feladatrész)!
4. A számításos feladatoknál végzett javítás esetén pontosan jelenjen meg, hogy melyik megoldást hagyta meg. Ellenkező esetben a feladat nem ér pontot!
5. Meg nem engedett segédeszköz használata a versenyből való kizárást vonja maga után!
6. A teszt jellegű feladatoknál javítani tilos!

Ügyeljen arra, hogy áttekinthetően és szép külalakkal dolgozzon!

Sikeres megoldást és jó munkát kívánunk!

1. Feladat**..... pont / 40 pont****Húzza alá a helyesnek ítélt válaszokat, vagy karikázza be azok betűjelét!**

(Feladatok helyes megoldása 2-2 pont)

1.1 Jelölje meg, melyek az Otto motorokban használható tüzelőanyagok!

- a) Növényi olajok
- b) Metanol
- c) Biodízel
- d) CNG

1.2 Melyik alternatív tüzelőanyaggal üzemeltethető egy hagyományos jármű átalakítás nélkül?

- a) Biodízel
- b) LPG
- c) CNG
- d) Hidrogén

1.3 Jelölje meg, hogy az alábbiak közül melyik igaz a protonáteresztő membrános tüzelőanyag-cellákra!

- a) Elektrolitja olyan vékony oxidkerámia, ami magas hőmérsékleten képes az oxigén ionok vezetésére.
- b) Hidrogén betáplálásával működik. A hidrogént metánból is előállíthatják, akár közvetlenül a tüzelőanyag-cellánál.
- c) A tüzelőanyag-cella elektrolitja 30%-os vizes kálium-hidroxid oldat.
- d) Elektrolitja tömény H_3PO_4 , melyben szilícium-karbid háló található.

1.4 Melyik SAE szabvány írja elő az alternatív személygépjárművek kipufogógáz-kibocsátásának és üzemanyag-gazdaságosságának mérési előírásait?

- a) J1711
- b) J7000
- c) H2711

1.5 Plug-in hibridautó külső töltése közben az automataváltó fokozatválasztójának melyik pozícióban kell lennie?

- a) P
- b) N
- c) R
- d) D

1.6 Melyik akkumulátor bontásával kezdjük egy hibridautónál a tényleges feszültségmentesítést?

- a) Kisfeszültségű akkumulátor negatív saru bontásával.
- b) Kisfeszültségű akkumulátor pozitív saru bontásával.
- c) Nagyfeszültségű akkumulátor szervizcsatlakozójának bontásával.

1.7 Mit jelent az LPG a jármű hajtásában?

- a) Folyékonygáz-üzem
- b) Tüzelőanyag-cella-üzem
- c) Hibridautó folyékonygáz-hajtással

1.8 Mire utal a CNG jelzés?

- a) A jármű komprimált gáz halmazállapotú földgáz hajtással rendelkezik.
- b) A jármű légsákkal szerelt.
- c) A jármű diesel részecskeszűrővel szerelt.

1.9 Mi a feladata a DC/DC konverternek?

- a) A nagyfeszültségű akkumulátor töltése.
- b) A 12 V-os akkumulátor töltése.
- c) DC feszültség invertálása AC feszültséggé.
- d) AC feszültség invertálása DC feszültséggé.

1.10 Mekkora hőmérsékleten tárolják a cseppfolyós H₂-t?

- a) -253°C-on
- b) -239 °C- on
- c) -100 °C-on

1.11 Milyen anyagot használnak elektrolitnak PEM cellában?

- a) Foszforsavat
- b) Oxidkerámiát
- c) Fluoridált szulfonsavat
- d) Polimert

1.12 Melyik tüzelőanyag-cella típust alkalmazzák járművekben?

- a) Olvadt karbonátos tüzelőanyag-cella (MCFC)
- b) Foszforsavas tüzelőanyag-cella (PAFC)
- c) Szilárd oxidos tüzelőanyag-cella (SOFC)
- d) Protoncsere-membrános tüzelőanyag-cella (PEMFC)

1.13 Jelölje meg, melyik párhuzamos hibridre jellemző, hogy a villamos motort a sebességváltó elé építik!

- a) Vonóerő-összegző
- b) Fordulatszám-összegző
- c) Nyomatékösszegző

1.14 Jelölje meg, melyik párhuzamos hibridre jellemző, hogy a villamos motort közvetlenül a kerekeknél helyezik el!

- a) Vonóerő-összegző
- b) Fordulatszám-összegző
- c) Nyomatékösszegző

1.15 Mit értünk kapocsfeszültség alatt?

- a) Ez a cellafeszültség más elnevezése.
- b) Az akkumulátor két végpólusa közötti feszültség.
- c) Jelölés az akkumulátorházon.

1.16 Mit értünk a C₂₀ névleges kapacitás alatt?

- a) 12 Voltos feszültséget.
- b) 175 Amperes áramot.
- c) Az akkumulátor gyártó által megadott kapacitását Amperórában.

1.17 Jelölje meg, hogy az alábbi állítások közül melyik igaz a Full- hibrid járművekre!

- a) Viszonylag erős villanymotor és kisebb teljesítményű belső égésű motor található benne. Kisebb távolságok megtételére képes tisztán elektromos hajtással.
- b) Hagyományos belsőégésű motor mellett kisteljesítményű a villamos motor, mely gyorsításakor rásegít, és lassításkor regeneratíván fékez.
- c) A belsőégésű motor melletti villanymotor regeneratív módon fékez, a jármű önálló mozgására nem képes.

1.18 Jelölje meg, mi az akkumulátor méretezésének legfőbb szempontja egy hibrid-elektromos jármű esetében!

- a) Képes legyen legalább akkora teljesítményt leadni, amekkora a belsőégésű motor teljesítménye.
- b) Legalább egy, végsebességről végrehajtott teljes fékezésnyi visszatermelt energiamennyiséget képes legyen eltárolni.
- c) Legalább egy, nulláról végsebességre történő gyorsításnak megfelelő energiamennyiséget képes legyen eltárolni.

1.19 Egy „full-hibrid” az alábbi tulajdonságokkal rendelkezik:

- a) Start-Stop, regeneratív fékezés, nyomaték-támogatás, tisztán elektromos-üzem
- b) Start-Stop, regeneratív fékezés, nyomaték-támogatás
- c) Start-Stop, nyomaték-támogatás, tisztán elektromos-üzem

1.20 Mi az inverter feladata?

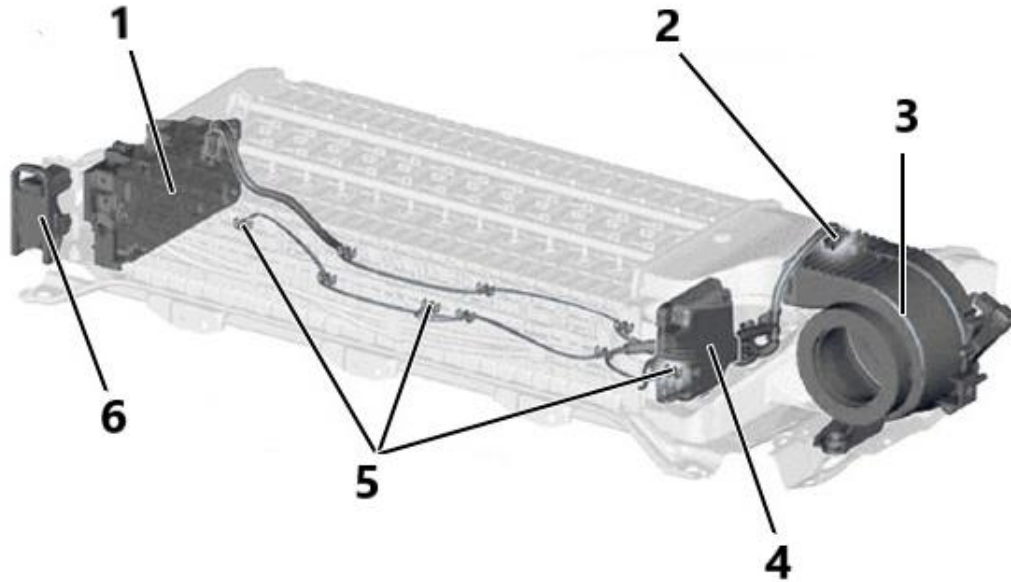
- a) Egyenfeszültségből váltakozófeszültség előállítása és fordítva.
- b) A kisfeszültségű akkumulátor töltése.
- c) Energiatárolás a villamos motor motorindításhoz való tápellátásához.

2. Feladat**..... pont / 6 pont****Húzza alá az Ön által helyesnek ítélt választ az alábbi feladatnál!**

- a) Az „A” szerelő azt mondja, hogy a nagyfeszültségű akkumulátor leválasztása után egy arra alkalmas multiméterrel ellenőrzi a rendszerben a feszültség szintet, mielőtt a rendszeren szerelési munkába kezdene.
- b) A „B” szerelő azt mondja, hogy a 12 V-os akkumulátor negatív sarujának bontása után a nagyfeszültségű akkumulátortól már biztonságosan lehet a rendszeren javítási/szerviz tevékenységet folytatni.

3. Feladat**..... pont / 20 pont**

Nevezze meg az alábbi ábrán látható szerkezeti elemet és a számokkal jelölt szerkezeti részeket! Írja le a HV akkumulátor hűtésének lehetséges megoldásait!

a) Megnevezés:**..... pont / 2 pont****b) Szerkezeti elemek:****..... pont / 12 pont**

1-

2-

3-

4-

5-

6-

c) HV akkumulátor hűtésének lehetséges megoldásai:**..... pont / 6 pont**

4. Feladat**..... pont / 12 pont**

Csoportosítsa a hibrid rendszereket a villanymotor teljesítménye szerint és írja le a rendszer feszültség határait!

(Rendszerek helyes felsorolása 1-1 pont, jó feszültség szint 2-2 pont)

Megoldás:

5. Feladat**..... pont / 8 pont**

Döntse el az alábbi kijelentésekről, hogy melyik „igaz”, és melyik „hamis”!

(Írjon a helyesnek tartott állítás után I, a helytelennek tartott után H betűt!)

Megoldás:

- a) A DC/DC egység alakítja át az egyenfeszültséget váltakozófeszültséggé és fordítva:
- b) A DC/DC egység egyenfeszültség-átalakítóként működik:
- c) Mivel a DC/DC egységen csak egyenfeszültség jelenik meg, nem léphet fel rajta veszélyes feszültség szint:
- d) A DC/DC egység az indítóakkumulátor feszültségcsúcsainak kisimítására szolgál:

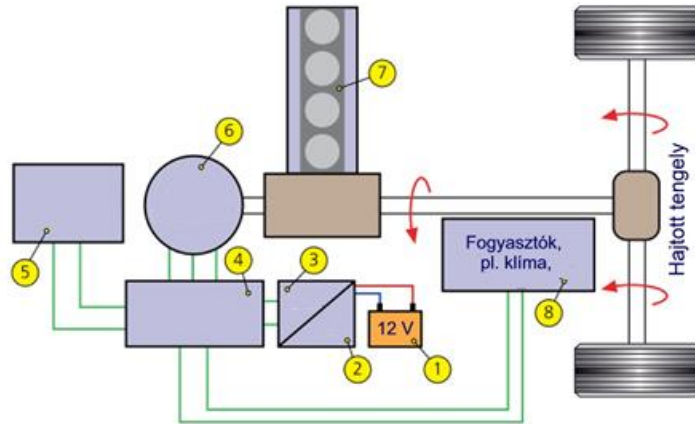

6. Feladat

..... pont / 20 pont

a) Nevezze meg az ábrán látható hibrid-hajtáslánc számozott részeit!

..... pont / 12 pont

Megoldás:

2-

3-

4-

5-

6-

7-

b) Nevezze meg azokat a szerkezeti elemeket, ahol veszélyes nagyfeszültség léphet fel!

..... pont / 8 pont

7. Feladat

..... pont / 6 pont

Írja le röviden, hogy egy nagyfeszültségű jármű (MG1 és MG2 szerelt) feszültségmentesítésének ellenőrzése során hogyan győződik meg, hogy a nagyfeszültségű áramkör feszültségmentes!

Megoldás:

8. Feladat

..... pont / 15 pont

Ismertesse, mit jelentenek magyarul az alábbi mozaik szavak!

PHEV:

SOC:

ZEV:

ECU:

CVT:

9. Feladat

..... pont / 9 pont

Sorolja fel, mely autótípusok kaphatnak Magyarországon „zöld”- rendszámot, és melyik típusnak hány km-es tisztán villamos üzemet kell ehhez minimum teljesíteni?

Megoldás:

10. Feladat

..... pont / 12 pont

Ismertesse a hibrid járműveknél a rövidzárlat okozta elektromos tüzek oltására legalkalmasabb berendezéseket (készülékeket).

Megoldás:

11. Feladat

..... pont / 12 pont

Sorolja fel, milyen üzemmódjai lehetnek a hibrid járműveknek és röviden jellemezze azokat! (Helyes felsorolása 1-1 pont, rövid jellemzés 1-1 pont)

Megoldás:

12. Feladat**..... pont / 15 pont**

Egy elektromos autó 90 km/h-s sebességgel halad, és 8 másodpercen belül fékez le álló helyzetre. Az autó 1700 kg tömegű, akkumulátora 345 V feszültséggel működik.

(Helyes képlet 1-1 pont, jó feladatmegoldás 4-4 pont)

a) Mennyi elektromos energiát lehet az akkumulátorba visszatölteni? (Ha feltételezzük, hogy a teljes fékezési energiát hasznosíthatjuk és az akkumulátorba ez az energia betáplálható.)

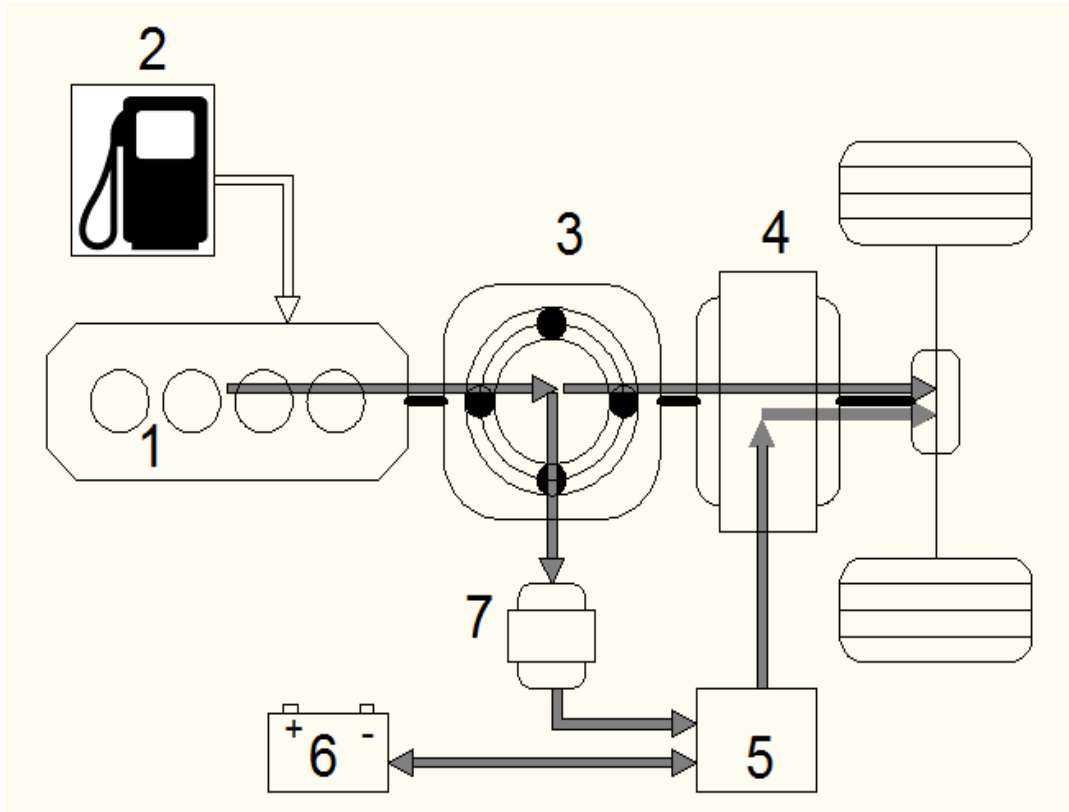
b) Ehhez mekkora elektromos teljesítményt kell a generátornak biztosítani?

c) Mekkora lesz az áramerősség 345 V-nál?

13. Feladat

..... pont / 19 pont

a) Írja az alábbi ábra alá, milyen típusú hibrid-hajtásláncot lát és nevezze meg a számozott alkatrészeket!
..... pont / 9 pont

Megnevezés:

..... pont / 2 pont

Szerkezeti elemek:

..... pont / 7 pont

- 1 -
- 2 -
- 3 -
- 4 -
- 5 -
- 6 -
- 7 -

b) Ismertesse a fenti ábrán látható hibrid rendszer főbb jellemzőit! ..... pont / 10 pont

14. Feladat

..... pont / 6 pont

a) Húzza alá a helyesnek ítélt válaszokat, vagy karikázza be azok betűjelét!

- 1) A kondenzátorból kivett, vagy kivehető energia: $E = C (U_{\max}^2 - U_{\min}^2) / 2$
- 2) A kondenzátorból kivett, vagy kivehető energia: $E = C (U_{\max}^2 - U_{\min}^2)$
- 3) A kondenzátorból kivett, vagy kivehető energia: $E = 2C (U_{\max}^2 - U_{\min}^2)$

b) A nagyfeszültségű alkatrészek szerelésénél használt szerszámoknak minimum hány Volt feszültségig kell szigeteltnek lennie?

- 1) minimum 10000 V
- 2) minimum 1000 V
- 3) minimum 100 V